

Modul 4

Motivacija poljoprivrednika, studenata i ostalih u ruralnom stanovništvu

UVOD

Od poljoprivrednika i ruralnog stanovništva sve se više traži inovativnost i produktivnost kako bi poboljšali svoje životne uvjete i pridonijeli ciljevima održivog razvoja. Multifunkcionalna poljoprivreda, kombinacija poljoprivrede usmjerene na proizvodnju na razini poljoprivrednog gospodarstva (npr. hrana, stočna hrana, vlakna, biogorivo) i poslovnih aktivnosti koje nisu povezane s poljoprivredom (npr. agroturizam, trgovine/kafići na poljoprivrednim gospodarstvima, društvena/terapijska poljoprivreda, upravljanje prirodom i krajolikom itd.) jedna je od održivih strategija regeneracije koja može pridonijeti i produktivnosti i održivosti poljoprivrednih gospodarstava, uključujući ruralni razvoj i vitalnost.

PREGLED

Ovaj modul detaljno opisuje motivaciju poljoprivrednika, studenata i ostalih osoba u ruralnom stanovništvu u multifunkcionalnoj poljoprivredi kao priliku za stvaranje višestrukih tokova prihoda, čime se pridonosi ekološkoj održivosti i društvenim odgovornostima, koje su svjesno povezane s ruralnim razvojem i vitalnošću.

CILJEVI UČENJA

Znanje

Polaznik će moći:

- prepoznati oblike motivacije za aktivnosti MP-a
- opisati resurse poljoprivrednog gospodarstva i ruralne mogućnosti
- odrediti i opisati važnost cjeloživotnog učenja i kompetencija u digitalnoj tehnologiji, praksi ekologizacije i poduzetništva za podršku aktivnostima MP-a

Vještine

Polaznik će moći:

- odrediti čimbenike koji pokreću aktivnosti MP-a i prikazati ulogu poljoprivrednih gospodarstava i ruralnih resursa
- izmjeriti pogodnosti cjeloživotnog učenja u MP-u
- steći dubinske kompetencije u digitalnim tehnologijama, praksama ekologizacije i poduzetništvu koje mogu pridonijeti uspjehu poslovanja MP-a

Stečeni stavovi

Polaznik će:

- usvojiti motivirajuće čimbenike koji stoje iza aktivnosti MP-a na temelju poljoprivrednih i ruralnih resursa
- cijeniti ulogu cjeloživotnog učenja u pokretanju aktivnosti MP-a
- braniti potrebu za razvojem digitalnih, ekoloških i poduzetničkih kompetencija

Kratice/Akronimi

MUU	Model usluga usmjeravanja
GUU	Pružatelj usluga usmjeravanja
MP	Multifunkcionalna poljoprivreda
OECD	Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj
IES	Mjesto za razmjenu informacija

INDEX

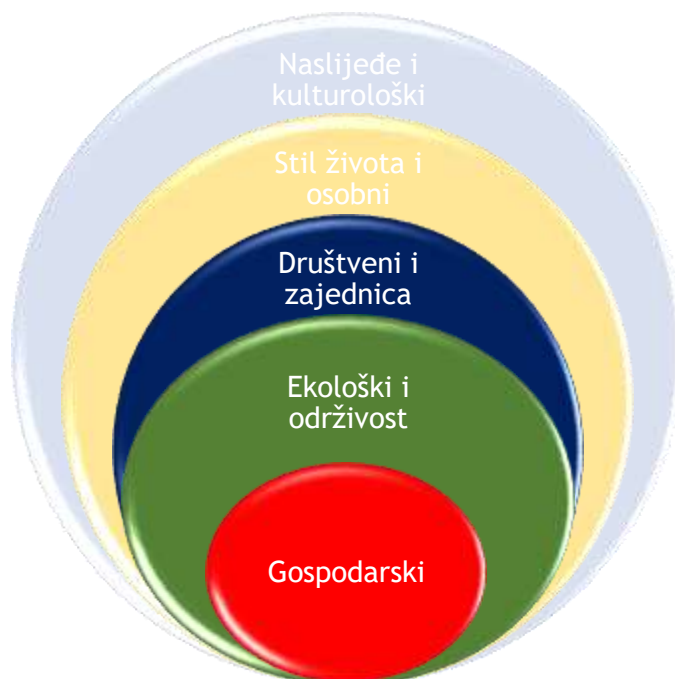
1. Oblici motivacija u multifunkcionalnoj poljoprivredi.....	4
1.1. Uvod	4
1.2. Ključni oblici motivacije	5
2. Poljoprivredni i ruralni resursi	6
2.1. Uvod	6
2.2. Kako poljoprivredni i ruralni resursi mogu motivirati multifunkcionalnu poljoprivredu.....	6
3. Motivacija za cjeloživotno obrazovanje u multifunkcionalnoj poljoprivredi	8
3.1. Uvod	8
3.2. Ključna motivacija za uključivanje u cjeloživotno obrazovanje u kontekstu multifunkcionalne poljoprivrede	9
3.3. Strategije za cjeloživotno obrazovanje u multifunkcionalnoj poljoprivredi	10
4. Motivacija za digitalne i zelene kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi	12
4.1. Uvod	12
4.2. Ključni motivatori za digitalne i zelene kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi.....	13
4.3. Prepoznavanje digitalnih i zelenih kompetencija u multifunkcionalnoj poljoprivredi.....	14
5. Motivacija za poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi	15
5.1. Uvod	15
5.2. Ključni motivatori za razvoj poduzetničkih kompetencija.....	15
5.3. Poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi	16
6. Reference/Poveznice.....	18
7. Zaključak.....	19

1. Oblici motivacija u multifunkcionalnoj poljoprivredi

1.1. Uvod

„Poljoprivreda je naše najmudrije ostvarenje jer će, u konačnici, pridonijeti stvarnom bogatstvu, moralnim vrijednostima i sreći.”
 ~Thomas Jefferson

Motivacija za bavljenje multifunkcionalnom poljoprivredom može biti raznovrsna i višedimenzionalna, uključujući gospodarski, ekološki, društveni, kulturološki aspekt itd. Razni oblici motivacije za multifunkcionalnu poljoprivredu ovise o određenim ciljevima uključenih poljoprivrednika, ruralnih zajednica i dionika. Štoviše, poljoprivrednici, ruralne zajednice i dionici mogu imati primarne i sekundarne motivacije za bavljenje aktivnostima multifunkcionalne poljoprivrede. Stoga je potrebno shvatiti pokretačke čimbenike koji stoje iza multifunkcionalne poljoprivrede (Ref. 1,2,3).

Slika 1. Oblici motivacija koji utječu na aktivnosti Multifunkcionalne poljoprivrede.

1.2. Ključni oblici motivacije

U području aktivnosti multifunkcionalne poljoprivrede, različiti oblici motivacije na složen način oblikuju i pokreću nastojanja pojedinaca i zajednica. Te motivacije oblikuju dinamični mozaik koji utječe na aktivnosti multifunkcionalne poljoprivrede i usmjerava ih, odražavajući holistički pristup koji obuhvaća gospodarske, ekološke, društvene, osobne i kulturološke dimenzije.

- **Gospodarska motivacija**
Jedna je od primarnih motivacija za multifunkcionalnu poljoprivredu prilika za stvaranje više tokova prihoda (Ref. 1). Poljoprivrednici se mogu baviti raznim poljoprivrednim aktivnostima da bi smanjili financijske rizike i povećali ukupan prihod, kao što je proizvodnja proizvoda s dodanom vrijednošću poput sireva ili pekmeza, čime odgovaraju na tržišnu potražnju za lokalnim, organskim proizvodima te promiču agroturizam i rekreacijske aktivnosti poput obilazaka poljoprivrednih gospodarstava i kampiranja.
- **Ekološka motivacija i održivost**
Brojne poljoprivrednike motivira posvećenost odgovornoj upotrebi zemljišta i održivosti. Motivira ih usvajanje praksi ekologizacije, kao što su ekološki uzgoj i agroekološki pristupi, kao i motivacija za očuvanje tla i biološke raznolikosti radi zaštite prirodnih resursa i prilagodbe učincima klimatskih promjena (Ref. 4).
- **Društvena motivacija i zajednica**
Multifunkcionalna poljoprivreda može promicati razvoj zajednice njegovanjem društvenih veza, stvaranjem radnih mjesta i osiguravanjem obrazovnih platformi za poučavanje o održivim praksama, zdravlju i dobrobiti te ekološkoj svijesti (Ref. 4).
- **Stil života i osobna motivacija**
Snažna ljubav prema poljoprivredi i poljodjelstvu često motivira pojedince na bavljenje multifunkcionalnom poljoprivredom, kombiniranjem rada s osobnim interesima. Multifunkcionalna poljoprivreda često može ponuditi veću fleksibilnost i bolju ravnotežu između posla i života, što omogućuje stil života koji je usklađen s osobnim vrijednostima. Poduzetnicima omogućuje diverzifikaciju njihovog poslovanja i istraživanje novih prilika (Ref. 2).
- **Naslijeđe i kulturološka motivacija**
Poljoprivrednici mogu biti motivirani na očuvanje određenih tradicionalnih poljoprivrednih praksi i naslijeđa (Ref. 2) radi promicanja kulturnih tradicija (Ref. 4).

ANALIZE SLUČAJA:

Slučaj 1. Pokretači i motivacija diverzifikacije poljoprivrednog gospodarstva u Sjevernoj Irskoj pokazali su da je primarni motivator u pokušaju postizanja diverzifikacije na razini poljoprivrednog gospodarstva stvaranje dodatnog prihoda (Ref.1).

Slučaj 2. Na Tajlandu primarni su motivirajući čimbenici za bavljenje multifunkcionalnom poljoprivredom činjenica što im ona omogućuje rad iz vlastitog doma (Ref. 2).

Slučaj 3. U Nizozemskoj gospodarski učinak multifunkcionalne poljoprivrede pokazao je da je zapošljavanje (stvaranje radnih mjesta) po jedinici proizvodnje bilo visoko, osobito u usporedbi sa stopom zapošljavanja/proizvodnje u tradicionalnoj poljoprivredi (Ref. 3).

2. Poljoprivredni i ruralni resursi

2.1. Uvod

„Život u ruralnom okruženju izlaže vas brojnim čudesnim stvarima - prirodnom svijetu i konkretnoj teksturi malog grada te uzbudljivom doživljaju otvorenog prostora. ”
~Susan Orlean

Slika 2. Poljoprivredno gospodarstvo zajednice u mjestu Cloughjordan, Irska. © Eoin Campbell

Poljoprivredna gospodarstva i ruralni resursi važni su čimbenici koji mogu motivirati i poduprijeti multifunkcionalnu poljoprivredu. Ti resursi obuhvaćaju fizičke, prirodne i ljudske resurse kojima obiluju ruralna područja, koji osiguravaju način za diverzifikaciju poljoprivrednih aktivnosti i stvaranje višestrukih tokova prihoda. Ljepota krajolika i estetska privlačnost ruralnih krajolika može motivirati razvoj multifunkcionalno usmjerenih aktivnosti (Ref. 4). Stoga multifunkcionalna poljoprivreda može promicati prilike za ruralni napredak i vitalnost te podržati ruralnu generacijsku obnovu. Neki autori predlažu načine na koje multifunkcionalna poljoprivreda može pridonijeti ruralnoj obnovi i razvoju (Ref. 5,6).

2.2. Kako poljoprivredni i ruralni resursi mogu motivirati multifunkcionalnu poljoprivredu

Postoje brojni poljoprivredni i ruralni resursi koji mogu biti pokretačka sila koja motivira poljoprivrednika na uključivanje u multifunkcionalnu poljoprivredu. Brojni prirodni elementi, kao što su zemlja, tlo, voda, biološka raznolikost i priroda, kao i ljudski aspekti lokalne zajednice,

kulture i naslijeđa, mogu poslužiti kao snažni motivatori koji oblikuju aktivnosti multifunkcionalne poljoprivrede.

- **Resursi zemlje i tla**

Pristup zemlji igra značajnu ulogu u pokretanju aktivnosti MP-a. Dostupnost različitih vrsta zemlje i stanja tla može motivirati poljoprivrednike na bavljenje multifunkcionalnom poljoprivredom. Različitih oblici zemljišta i karakteristike tla na zemljištu mogu poduprijeti poljoprivredne i nepoljoprivredne aktivnosti.

- **Biološka raznovrsnost i prirodna staništa**

Poljoprivredna gospodarstva i ruralna područja često sadržavaju dragocjenu biološku raznovrsnost i prirodna staništa. Poljoprivrednici se mogu baviti multifunkcionalnom poljoprivredom da bi zaštitili i poboljšali te resurse, promičući očuvanje divljih životinja i ekološku ravnotežu. Područja bogata biološkom raznovrsnošću mogu privući ekoturizam, pružajući dodatni izvor prihoda poljoprivrednicima i lokalnim zajednicama.

- **Vodni resursi**

Izobilje vodnih resursa u ruralnim područjima, kao što su rijeke, jezera i ribnjaci, mogu podržati multifunkcionalno usmjerene aktivnosti, uključujući poljoprivredne aktivnosti kao što su akvakultura i aktivnosti izvan područja poljoprivrede kao što su vožnja kajakom, kanuom i surfanje koje može privući posjetitelje na agroturističke pothvate.

- **Ruralne zajednice i ljudski kapital**

Snažne ruralne zajednice osiguravaju društvenu motivaciju za multifunkcionalnu poljoprivredu. Poljoprivrednici mogu diverzificirati svoje aktivnosti da bi ojačali lokalne veze i pridonijeli razvoju zajednice. Stanovnici u ruralnim područjima često posjeduju dragocjene vještine i tradicionalna znanja povezana s raznovrsnim poljoprivrednim praksama, koji ih mogu motivirati na uključivanje u multifunkcionalnu poljoprivredu.

- **Resursi kulture i naslijeđa**

Ruralna područja često imaju bogato kulturno naslijeđe. Aktivnosti multifunkcionalne poljoprivrede poput uzgoja tradicionalnih kultura ili tradicionalnih obrta mogu pomoći u očuvanju i promicanju lokalne kulture i tradicija.

- **Krajoblik i estetika**

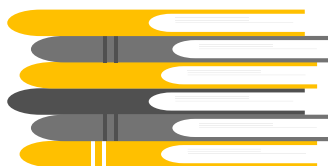
Prirodna ljepota ruralnih krajolika može motivirati razvoj agroturističkih pothvata. Estetska privlačnost ruralnog krajolika privlači posjetitelje koji su u potrazi za prirodnim ljepotama i spokojem. Atraktivne lokacije u ruralnim mjestima mogu poslužiti kao mjesta održavanja fotografskih, likovnih i kulturnih događanja, osiguravajući dodatne izvore prihoda.

ANALIZA SLUČAJA:

Poljoprivredno gospodarstvo u mjestu Brookfield, Irska nalazi se unutar prekrasnog krajolika okruga Tipperary, koje se proteže sve do jezera Lough Derg. Poljoprivredno gospodarstvo obavlja multifunkcionalno usmjerene aktivnosti, uključujući uzgoj životinja i usjeva, pčelarstvo, trgovinu na gospodarstvu, agroturizam, obilaskе gospodarstva te upravljanje prirodom i krajobrazom. Ljepota krajolika i aktivnosti poljoprivrednog gospodarstva privlače turiste. Možete pogledati kratki videozapis „[Brookfield Farm visit us in Irelands Hidden Heartlands](#)” (Ref. 4).

3. Motivacija za cjeloživotno obrazovanje u multifunkcionalnoj poljoprivredi

3.1. Uvod

„Kontinuirano učenje minimalni je uvjet za uspjeh na bilo kojem polju.“

~Brian Tracy

Cjeloživotno obrazovanje sastavni je dio multifunkcionalne poljoprivrede jer osnažuje pojedince da prihvate složenost i raznovrsnost tih sustava, da odgovore na promjenjive okolnosti i pridonese održivim, snažnim i uspješnim ruralnim zajednicama. Osnažuje pojedince da se prilagode i napreduju u novim zahtjevima okruženja multifunkcionalne poljoprivrede, istovremeno pridonoseći dobrobiti ruralnih zajednica i okoliša. Poljoprivredno gospodarstvo Cloughjordan, irski pionirski živi laboratorij, inovativni je primjer radnog prostora za zajedničko učenje kako bi pojedinci stekli uvid u multifunkcionalnu poljoprivredu (Ref. 7,8).

Slika 3. Mješovito učenje (mrežno i uživo) o multifunkcionalnoj poljoprivredi na poljoprivrednom gospodarstvu Cloughjordan, Irska © Matteo Metta

3.2. Ključna motivacija za uključivanje u cjeloživotno obrazovanje u kontekstu multifunkcionalne poljoprivrede

U dinamičnom krajoliku multifunkcionalne poljoprivrede pojedinci se mogu poticati da se uključe u cjeloživotno obrazovanje, motivirati da ostanu inovativni i informirani o aktualnim poljoprivrednim praksama. U ovom odjeljku razmatraju se različiti čimbenici koji mogu potaknuti pojedince u poljoprivrednoj domeni na uključivanje u kontinuirano učenje.

- **Inovacija i prilagodba**
Cjeloživotno obrazovanje nužno je kako bi se zadržao korak s inovacijama i prilagodilo promjenjivim okolnostima aktivnosti multifunkcionalne poljoprivrede.
- **Diverzifikacija i stvaranje prihoda**
Cjeloživotno obrazovanje pomaže poljoprivrednicima identificirati nove prilike i učinkovito upravljati različitim aktivnostima kao što su agroturizam, proizvodi s dodanom vrijednosti i izravna prodaja potrošačima.
- **Tržišna potražnja**
Odgovor na želje potrošača za lokalno proizvedenim i organskim proizvodima zahtijeva kontinuirano učenje da bi se ispunili tržišni zahtjevi i zadržala konkurentnost.
- **Održive prakse**
Poljoprivrednici nastoje provesti ekološki prihvatljive prakse, smanjiti unos kemijskih tvari i promicati biološku raznolikost, za što je potrebno kontinuirano obrazovanje i prilagodba.
- **Tehnološki napredak**
Informiranost o najnovijim digitalnim tehnologijama i alatima za preciznu poljoprivredu radi poboljšanja upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom i optimizacije resursa.
- **Poboljšana učinkovitost**
Obrazovanje i osposobljavanje može dovesti do učinkovitijih poljoprivrednih aktivnosti optimizacijom upotrebe resursa, smanjenjem otpada i povećanjem produktivnosti.
- **Ublažavanje rizika**
Učenje o novim tehnikama za upravljanje nametnicima i bolestima i usvajanje otpornih poljoprivrednih praksi može ublažiti rizike koji se povezuju s proizvodnjom usjeva i uzgojem životinja.
- **Sukladnost i certifikacija**
Cjeloživotno obrazovanje potrebno je da bi se osigurala usklađenost s određenim ekološkim i poljoprivrednim certifikatima ili usklađenost s propisima.
- **Osobno zadovoljstvo**
Za brojne poljoprivrednike učenje predstavlja osobno zadovoljstvo. Ono im omogućuje da kontinuirano proširuju svoje znanje i vještine, što pridonosi osjećaju uspjeha i dobrobiti.
- **Razvoj zajednice**

Cjeloživotno obrazovanje poboljšava poljoprivrednikovu mogućnost doprinosa razvoju lokalne zajednice stvaranjem radnih mjesta, njegovanjem agroturizma i podržavanjem lokalnog gospodarstva.

3.3. Strategije za cjeloživotno obrazovanje u multifunkcionalnoj poljoprivredi

Da bi se učinkovito uključili u multifunkcionalnu poljoprivredu, pojedinci moraju kontinuirano dopunjavati svoje znanje i stručnost. Strategije za cjeloživotno obrazovanje u multifunkcionalnoj poljoprivredi ključne su za snabdijevanje pojedinaca kompetencijama koje su potrebne za isticanje u multifunkcionalno usmjerenom poljoprivredi. Učinkovite strategije za cjeloživotno obrazovanje uključuju sljedeće:

- **Obrazovni programi**
Sudjelovanje u programima formalnog obrazovanja, kao što su radionice, seminari i tečajevi, može pomoći korisnicima steći nova znanja i vještine povezane s multifunkcionalnom poljoprivredom.
- **Mrežni tečajevi i E-učenje**
Upotreba mrežnih platformi i resursa e-učenja za pristup tečajevima i materijalima koji su povezani s multifunkcionalnom poljoprivredom (Ref. 9).
- **Posjeti poljoprivrednim gospodarstvima i izleti**
Organizacija i sudjelovanje u izletima na uspješna multifunkcionalna poljoprivredna gospodarstva i učenje od iskusnih stručnjaka (Ref. 4,8).
- **Demonstracije na poljoprivrednim gospodarstvima**
Prisustvovanje demonstracijama na poljoprivrednim gospodarstvima na kojima stručnjaci demonstriraju multifunkcionalne prakse i daju smjernice o njihovoj provedbi (Ref. 4,8).
- **Suradnja i umrežavanje**
Suradnja i umrežavanje s kolegama poljoprivrednicima, stručnjacima i poljoprivrednim organizacijama radi razmjene znanja i iskustva, njegovanja kulture učenja i inovacija.
- **Mentorstvo i naukovanje**
Mentorstvo iskusnih poljoprivrednika ili poljoprivrednih profesionalaca koji posjeduju stručna znanja o multifunkcionalnoj poljoprivredi daje personalizirane smjernice i podršku (Ref. 4,8).
- **Čitanje i istraživanje**
Informiranost čitanjem poljoprivredne literature, znanstvenih radova i knjiga povezanih s multifunkcionalnom poljoprivredom.
- **Lokalne poljoprivredne savjetodavne usluge**
Lokalne poljoprivredne savjetodavne usluge koje pružaju vladine agencije ili poljoprivredna sveučilišta nude informacije, obuku i podršku prilagođenu određenim područjima.

- **Učlanjenje u poljoprivredna udruženja**
Postanite članom poljoprivrednih udruženja i organizacija koje su usredotočene na multifunkcionalnu poljoprivredu.
- **Učenje u zajednici i grupe za uzajamno učenje**
Suradujte s lokalnom zajednicom radi osnivanja inicijativa učenja u zajednici. One mogu uključivati radionice, obrazovna događanja i programe za razmjenu resursa (Ref.8). Pridružite se grupama za uzajamno učenje u kojima poljoprivrednici raspravljaju o izazovima, razmjenjuju iskustva i uče jedni od drugih (Ref.7).

ANALIZA SLUČAJA:

[Diverzificiraj diverzifikaciju¹](#), radionica za hibridno učenje koja kombinira mrežno sudjelovanje i sudjelovanje uživo, proučavala je diverzifikaciju poljoprivrednog gospodarstva (multifunkcionalna poljoprivreda) u ruralnoj Irskoj. Radionica se usredotočila na zajedničko učenje radi daljnjeg shvaćanja diverzifikacije poljoprivrednog gospodarstva/multifunkcionalne poljoprivrede za stvaranje prihoda, očuvanje biološke raznolikosti, prilagodbu klimatskim uvjetima i njihovo ublažavanje te revitalizaciju ruralnih područja (Ref. 10).

¹ https://www.arc2020.eu/wp-content/uploads/2022/05/Rural-Ireland-on-Move_Diversify-Diversification_Webinar-Report_28042022_OM.pdf

4. Motivacija za digitalne i zelene kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi

4.1. Uvod

„Stvari se nikad neće promijeniti borbom protiv postojeće stvarnosti. Da biste nešto promijenili, izradite novi model zbog kojeg će postojeći model postati staromodan.“

~Buckminster Fuller

Digitalne i zelene kompetencije sve su važnije u poljoprivrednom prostoru zbog ekoloških izazova poput klimatskih promjena, trošenja resursa i gubitka biološke raznolikosti. Motivacija za digitalne i zelene kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi može pridonijeti učinkovitosti, profitabilnosti i održivosti. Zajednica Cloughjordan, prvo eko-selo u Irskoj, promiče zelene kompetencije na svojem multifunkcionalnom poljoprivrednom gospodarstvu, čime pridonosi održivijem i ekološki odgovornijem poljoprivrednom sektoru (Ref. 8).

Slika 4. Uzgoj ugljika na poljoprivrednom gospodarstvu zajednice Cloughjordan ©Jess Schoening

4.2. Ključni motivatori za digitalne i zelene kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi

U području multifunkcionalne poljoprivrede sve je važnija integracija digitalnih i zelenih kompetencija. Ovdje promatramo neke od osnovnih motivatora koji pokreću usvajanje tih kompetencija, prepoznajući njihov transformacijski učinak na prakse multifunkcionalne poljoprivrede.

- **Gospodarska održivost**
Digitalni alati i zelene prakse mogu dovesti do učinkovitije upotrebe resursa i smanjenih troškova proizvodnje. Prihvatanjem digitalnih i zelenih kompetencija poljoprivrednici mogu povećati te izvore prihoda.
- **Upravljanje okolišem**
Poljoprivrednici zabrinuti za ekološku odgovornost usvajaju digitalne i zelene kompetencije da bi smanjili svoj ekološki otisak i zaštitili prirodne resurse. Zelene prakse, kao što su ekološki uzgoj, promiču biološku raznovrsnost i pridonose zdravlju ekosustava (Ref. 8).
- **Potrošački i tržišni trendovi**
Potrošači su sve više ekološki osviješteni i spremni su platiti više za proizvode koji se proizvode praksama ekologizacije. Digitalne i zelene kompetencije mogu osigurati konkurentnost na tržištu, što poljoprivrednicima omogućuje da se istaknu u prenapućenoj industriji.
- **Propisi i poticaji za zaštitu okoliša**
Poljoprivrednici sada usvajaju prakse ekologizacije zbog regulatornih zahtjeva i poticaja koje osiguravaju vladini programi ili certifikacijska tijela.
- **Uključivanje zajednice i dionika**
Poljoprivrednici mogu usvojiti zelene i digitalne kompetencije da bi ispunili očekivanja svoje lokalne zajednice ili ostalih dionika, kao što su potrošači i susjedi.
- **Etička razmatranja**
Poljoprivrednici su motivirani etičkim razmatranjima te usvajaju digitalne i zelene kompetencije za provedbu odgovorne i etičke poljoprivrede.

4.3. Prepoznavanje digitalnih i zelenih kompetencija u multifunkcionalnoj poljoprivredi

Digitalne kompetencije odnose se na iskorištavanje digitalnih platformi za povezivanje s dionicima, kupcima i partnerima na različitim poljoprivrednim funkcijama, olakšavajući suradnju i razmjenu informacija (Ref 11, 14). Primjerice, alati za preciznu poljoprivredu kao što su dronovi, satelitske slike, robotika i daljinski senzori za prikupljanje i analizu podataka radi optimizacije dodjele resursa mogu poboljšati produktivnost i osigurati održivost u aktivnostima multifunkcionalne poljoprivrede (Ref. 12,13). Isto tako, kompetencije u području digitalnog marketinga i e-trgovine za promociju i prodaju multifunkcionalnih poljoprivrednih proizvoda i usluga na internetu pomažu doseći širu bazu kupaca.

Zelene kompetencije odnose se na provedbu praksi regenerativne poljoprivrede kao što je stvaranje staništa divljih životinja, upravljanje autohtonom vegetacijom i živicama te promocija praksi pogodnih za oprašivače radi očuvanja biološke raznolikosti i održivosti ekosustava. Nadalje, agroekološke prakse kao što su jamstvo proizvoda bez kemikalija dobivenih ekološkim uzgojem, čime se ispunjava rastuća potražnja za ekološkim i održivim proizvodima i uslugama u multifunkcionalnim poljoprivrednim gospodarstvima (Ref. 8).

ANALIZE SLUČAJA:

Slučaj 1. Stvaranje zelene kulture - ekoselo Cloughjordan poljoprivredno je gospodarstvo zajednice u Irskoj, koje prikazuje zelene kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi (Ref. 8).

Slučaj 2. Digitalizacija društvene poljoprivrede u Italiji - Raccolti di Comunità (Žetve Zajednice) - društvena poljoprivreda Umbrije izradila je mrežnu stranicu i aplikaciju za promidžbu i prodaju svojih proizvoda i usluga društvene poljoprivrede (Ref. 11).

5. Motivacija za poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi

5.1. Uvod

„Poduzetnik je uvijek u potrazi za promjenom, reagira na nju i iskorištava je kao priliku.”

~Peter Drucker

Motivacija za poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi proizlazi iz želje za stvaranjem i upravljanjem uspješnim i diverzificiranim poljoprivrednim poduzećem. Prvenstveno je pokreće kombinacija gospodarskih, ekoloških i osobnih čimbenika. Razvoj poduzetničkih kompetencija omogućuje poljoprivrednicima stvaranje jedinstvenih ponuda s dodanom vrijednosti kojima se njihovo poljoprivredno gospodarstvo izdvaja od konkurencije. Poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi uključuju inovativno razmišljanje, preuzimanje proračunatih rizika i stvaranje vrijednosti. Motivacije za poduzetničke kompetencije mogu omogućiti veću proizvodnost i pridonijeti dugoročnoj održivosti multifunkcionalnog poljoprivrednog gospodarstva i ruralnog gospodarstva. Promjena u radu poljoprivrednih obrazovnih ustanova kao pokretača razvojnih poduzetničkih kompetencija poželjna je kod multifunkcionalne poljoprivrede (Ref. 15,16).

5.2. Ključni motivatori za razvoj poduzetničkih kompetencija

Posjedovanje poduzetničkih kompetencija može biti prednost u raznim domenama, uključujući poljoprivredu. U nastavku razmatramo neke od ključnih motivatora koji pokreću pojedince i zajednice kako bi razvili svoje poduzetničke kompetencije, naglašavajući transformativnu ulogu koju te vještine igraju u razvoju inovacija, otpornosti i održivog te gospodarskog razvoja u multifunkcionalnom poljoprivrednom kontekstu.

- **Gospodarske prilike**

Multifunkcionalna poljoprivreda nudi potencijal za više tokova prihoda. Poduzetničke kompetencije omogućuju poljoprivrednicima da identificiraju poslovne inovacije i kapitaliziraju ih radi stvaranja više tokova prihoda. Poduzetničke vještine potrebne su da bi se ispunile želje kupaca i osigurao pristup tržištima višeg cjenovnog razreda.

- **Inovacije i kreativnost**
Razvoj poduzetničkih kompetencija omogućuje poljoprivrednicima stvaranje jedinstvenih ponuda s dodanom vrijednosti kojima se njihovo poljoprivredno gospodarstvo izdvaja od konkurencije. To može uključivati ekskluzivni doživljaj agroturizma, posebne proizvode ili prilagođene usluge.
- **Održivost i odgovornost prema okolišu**
Poduzetničke poljoprivrednike često motivira želja za uključivanjem održivih postupaka u svoja multifunkcionalna poljoprivredna gospodarstva. Razvoj poduzetničkih kompetencija omogućuje poljoprivrednicima da smanje utjecaj svojih postupaka na okoliš promicanjem održivih poljoprivrednih praksi, kao što je ekološki uzgoj i agroekološki pristupi.
- **Otpornost i upravljanje rizicima**
Poduzetničke kompetencije motivirane su potrebom za upravljanjem rizicima kao što su fluktuacije na tržištu i ekstremne vremenske prilike. Različiti tokovi prihoda iz multifunkcionalnih poljoprivrednih aktivnosti mogu poboljšati financijsku otpornost.

5.3. Poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi

Poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi uključuju širok raspon vještina i kvaliteta koje odražavaju višedimenzionalnu prirodu ovog polja. Da bi postigli uspjeh, pojedinci moraju biti prilagodljivi, inovativni, usmjereni na zajednicu i posvećeni održivosti te ujedno moraju posjedovati snažan smisao za poslovanje i vještine financijskog upravljanja. Te kompetencije omogućuju multifunkcionalnim poljoprivrednim poduzetnicima da se nose s izazovima, iskoriste prilike i stvore uspješne i održive tvrtke koje djeluju u području multifunkcionalne poljoprivrede. Teagasc, irska nacionalna agencija za hranu i ruralni razvoj potiče poduzetničke kompetencije u multifunkcionalnoj poljoprivredi (Ref. 17,18).

Kako bi napredovali u ovom raznolikom i dinamičnom sektoru, poduzetnici moraju posjedovati sljedeće kompetencije:

Inovacije i kreativnost

- Sposobnost za inovacije i stvaranje novih proizvoda ili usluga, kao što su proizvodi s dodanom vrijednošću ili jedinstveni doživljaj agroturizma.
- Vještine za određivanje i rješavanje izazova, prilagodbu promjenjivim okolnostima i pronalazak kreativnih rješenja.

Poslovno upravljanje i analiza tržišta

- Sposobnost postavljanja jasnih ciljeva, razvoja dugoročnih strategija i donošenja informiranih odluka za rast i održivost poljoprivrednog gospodarstva.
- Sposobnost procjene konkurentnog krajolika i identifikacije prilika za diferencijaciju.
- Informiranost o novim trendovima na tržištu, željama potrošača i inovacijama u industriji.

Brendiranje, digitalna i tehnološka stručnost

- Sposobnost izgradnje i promocije snažnog identiteta robne marke koji odražava vrijednosti i jedinstvenu ponudu poljoprivrednog gospodarstva.
- Vještine pri upotrebi digitalnih alata za marketing, analizu podataka i komunikaciju.

- Poznavanje tehnoloških aplikacija za preciznu poljoprivredu i upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom.

Uključenost zajednice

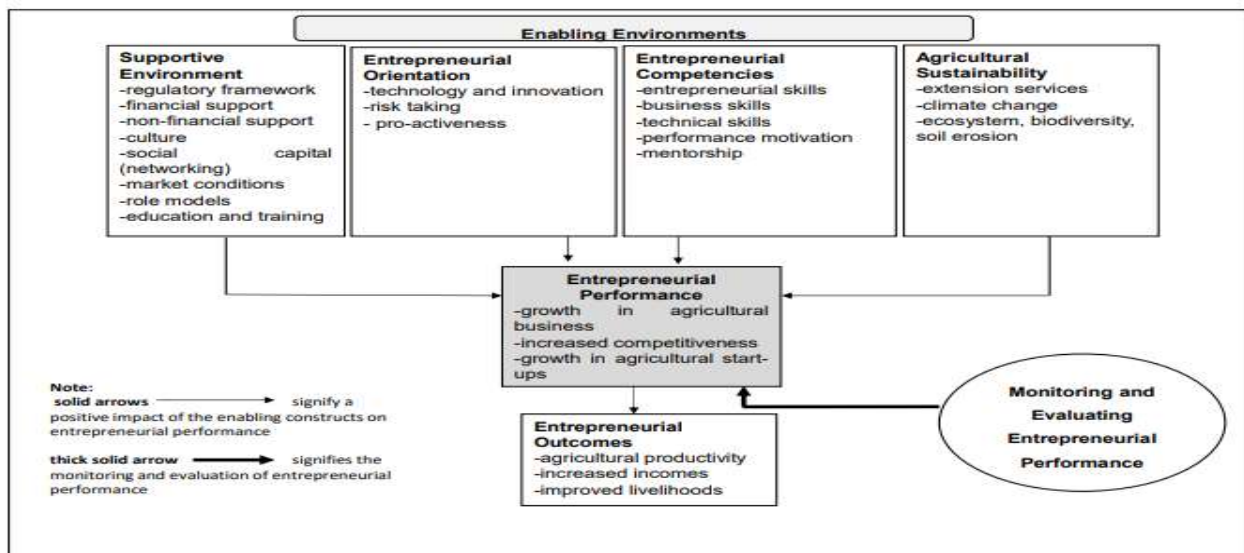
- Spособnost njegovanja pozitivnih odnosa s lokalnom zajednicom, kupcima i partnerima.
- Spособnost uključivanja zajednice putem obrazovnih programa, agroturizma i događanja.

Komunikacija i umrežavanje

- Snažne komunikacijske vještine za izražavanje vrijednosti, ponude i ciljeva poljoprivrednog gospodarstva.

ANALIZA SLUČAJA:

Multifunkcionalna poljoprivreda u Iranu: model za razvoj poduzetništva u poljoprivrednom sektoru

Slika 5. Konceptualni model razvoja poljoprivrede-poduzetništva (Kavari, 2016.)

6. Reference/Poveznice

- Ref.1 Jack, C., Adenuga, A. H., Ashfield, A., & Mullan, C. (2021). Understanding the drivers and motivations of farm diversification: Evidence from Northern Ireland using a mixed methods approach. *The International Journal of Entrepreneurship and Innovation*. 22(3), 161-176.
- Ref.2 Jansuwan, P., & Zander, K.K. (2022). Multifunctional farming as successful pathway for the next generation of Thai farmers. *PLoS ONE* 17(4): e0267351. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0267351>
- Ref.3 Heringa, P.W., van der Heide, C.M., & Heijman, W.J.M. (2013). The economic impact of multifunctional agriculture in Dutch regions: An input-output model. *NJAS: Wageningen Journal of Life Sciences*, 64-65(1), 59-66, DOI: [10.1016/j.njas.2013.03.002](https://doi.org/10.1016/j.njas.2013.03.002)
- Ref.4 Brookfield Farm visit us in Irelands Hidden Heartlands. <https://youtu.be/BaEgX7PhKok>
- Ref.5 Sivini, S., Vitale, A. (2023) Multifunctional and Agroecological Agriculture as Pathways of Generational Renewal in Italian Rural Areas. *Sustainability*, 15, 5990. [Sustainability | Free Full-Text | Multifunctional and Agroecological Agriculture as Pathways of Generational Renewal in Italian Rural Areas \(mdpi.com\)](https://www.mdpi.com/2076-3433/15/12/5990)
- Ref.6 Arru, B., Furesi, R., Madau, F.A., & Pietro Pulina (2021). Economic performance of agritourism: an analysis of farms located in a less favoured area in Italy. *Agricultural and Food Economics*, 9 (27). <https://doi.org/10.1186/s40100-021-00199-z>
- Ref.7 WeCreate Enterprise Centre, Irish Living Lab [WeCreate Enterprise Centre | Irish \(IE\) Living Lab - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=...)
- Ref.8 Creating a Culture of Sustainability - Tales of Ireland First Eco-Village [Creating a Culture of Sustainability - Tales of Ireland Present Ep 2 \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)
- Ref.9. Farm Diversification. [Diversification - Teagasc | Agriculture and Food Development Authority](https://www.teagasc.ie/rural-economy/rural-development/diversification/)
- Ref.10 Rural Ireland on the move: Diversify Diversification Webinar Report, 2022. <https://www.thevillage.ie/wp-content/uploads/2022/03/Rural-Ireland-on-Move-Just-Transition-Webinar-Report-April-2022.pdf>
- Ref.11 The brand of Community Harvests, Umbrian social agriculture <https://raccoltidicomunita.it/il-brand>
- Ref.12 Matteo, M., (2023). Strengthening Multifunctional Agriculture through Digitalisation: Insights from Europe and Japan. *Journal of Rural Problems* 59(1), 45-52 <https://doi.org/10.7310/arfe.59.45>
- Ref.13 Agroecology, Diversification and Digitalisation on Hashimoto Family Farm <https://www.arc2020.eu/rural-japan-agroecology-diversification-and-digitalisation-on-hashimoto-family-farm/>
- Ref.14 Diversified Farmers' Guide to Social Media <https://www.teagasc.ie/media/website/rural-economy/rural-development/diversification/Diversification-Social-Media.pdf>
- Ref.15 Tohidyan, F.S., & Rezaei-Moghaddam, K. (2019) Multifunctional agriculture: an approach for entrepreneurship development of agricultural sector. *Journal of Global Entrepreneurship Research* 9(23). <https://doi.org/10.1186/s40497-019-0148-4>
- Ref.16 Kavari, U. J. (2016). Modelling an agricultural- entrepreneurial development resolution. University of Pretoria: Ph.D. thesis. https://repository.up.ac.za/bitstream/handle/2263/57158/Kavari_Modelling_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Ref.17 Rural Development Factsheets <https://www.teagasc.ie/rural-economy/rural-development/diversification/rural-development-factsheets/>
- Ref.18 Farm Business Options Webinar Series [Farm Business Options Webinars - Teagasc | Agriculture and Food Development Authority](https://www.teagasc.ie/rural-economy/rural-development/diversification/farm-business-options-webinars/)

7. Zaključak

Shvaćanje motivacije poljoprivrednika u postavljanju multifunkcionalno usmjerenih aktivnosti na poljoprivrednom gospodarstvu daje priliku za poticanje poslovnih inovacija i poduzetništva u ruralnim područjima. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja i kompetencija u digitalnim praksama i praksama ekologizacije među poljoprivrednicima i ostalim dionicima osigurat će dobrobit životinja, sigurnost hrane, zdravlje tla, zaštitu klime i očuvanje biološke raznovrsnosti.